

College van burgemeester en wethouders
Postbus 18
7550 AA Hengelo
Per email: raadsgriffie@hengelo.nl

Hengelo, 1 februari 2021

Betreft: schriftelijke vragen over het gebruik van algoritmes bij het opsporen van bijstandsfraude

Geacht college,

In een artikel van de NOS van maandag 1 februari wordt aandacht besteed over het gebruik van algoritmes en risicoprofilering bij het opsporen van bijstandsfraude. Dit zou bij gemeenten steeds meer in gebruik zijn, net als bij andere overheden. Uiteraard juicht het CDA alle mogelijke manieren van het bestrijden van fraude toe, echter zit er aan deze methode wel enkele haken en ogen.

Volgens het artikel maken zeker 25 gemeenten gebruik van voorspellende systemen en algoritmes. Momenteel heeft risicoprofilering veel aandacht. Ik hoop u niet uit te leggen wat de Kinderopvangtoeslagenaffaire bij de Belastingdienst allemaal aan ellende heeft opgeleverd, een dubbele nationaliteit werd al meegewogen bij het opstellen van risicoprofielen en dat werkt discriminatie in de hand. Ook werd vorig jaar door de rechter het profileringsysteem SyRi van tafel geschoven omdat het niet transparant was en ook daardoor risico ontstond op discriminatie. Het (demissionaire) kabinet heeft Nederland beloofd dat er geen nieuwe toeslagenaffaire zou komen maar toch is er geen goed en transparant beeld van wat de gemeentes allemaal doen.

Vrijwel alle overheden en bedrijven gebruiken algoritmen, voor bijvoorbeeld het versturen van brieven. In deze 25 gemeenten worden inwoners en gebieden ingedeeld op profielen. Niet alleen negatief natuurlijk, ook om ze sneller te kunnen helpen bij schulden en ook om fraude op te sporen. In sommige gevallen zou het nog om pilots gaan.

In onze regio maakt de gemeente Twenterand profielen van inwoners om schulden en zorgproblematiek in kaart te brengen. Enkele andere gemeenten in Nederland maken met een extern bedrijf risicoprofielen van bijstandsontvangers. Op basis van deze profielen wordt bepaald of een dossier extra aandacht krijgt en onderzocht dient te worden.

Dit artikel is bij ons als CDA-fractie onder de huid gaan zitten, met de Kinderopvangtoeslagenaffaire in ons achterhoofd, en wij hebben daarom ook de volgende vragen voor u.

1. Hoe kijkt het college aan tegen het gebruik van algoritmes en risicoprofilering?
2. Maakt de gemeente Hengelo gebruik van algoritmes en risicoprofilering?
3. Zo ja, wat zijn de criteria voor het opzetten van deze algoritmes?
4. Zo nee, welke methode gebruikt de gemeente Hengelo in dit geval?
5. De menselijke maat moeten wij niet uit het oog verliezen en daar houden algoritmes geen rekening mee. Hoe waarborgt het college de menselijke maat?
6. In hoeverre kan dit discriminatie in de hand werken?
7. Hoe vaak controleert de gemeente Hengelo de algoritmes en risicoprofilering?
8. Hoe transparant zijn deze algoritmes en risicoprofileringen?

In afwachting op uw antwoorden.

Met vriendelijke groet,

Bernadette Morskieft
Raadslid CDA Hengelo